

บทที่ 5

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และการจัดทำหลักสูตรอาเซียน

Dr. Bualak Petchngam

5W-1H

หลักสูตรสถานศึกษา?

- 1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาคือ?**
- 2. หลักสูตรสถานศึกษาและหลักสูตรแกนกลาง?**
- 3. กระบวนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา?**

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาคือ?

เอ็กเกสตัน (Eggleston, 1980 : 7)

เป็นกระบวนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสมกับ
ผู้เรียน สะท้อนให้เห็นถึงความรับผิดชอบร่วมกันของโรงเรียนและ
ชุมชน ที่จะร่วมกันเตรียมการ วางแผน ทดลองใช้ ประเมินผล
หลักสูตร

รวมทั้งเป็นกระบวนการจูงใจให้นักเรียนได้มีส่วนร่วม
เกี่ยวข้องในการพัฒนาหลักสูตร และส่งเสริมให้ครูให้สิ่งที่ดีที่สุดแก่
นักเรียน

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาคือ?

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2544 : 28-27)

พันธกิจหรือภาระหน้าที่ของสถานศึกษาและชุมชนร่วมกันใน
การพัฒนาผู้เรียนให้เหมาะสมกับยุคสมัย

โดยกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย มาตรฐานการเรียนรู้ สาระ
การเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

เพื่อให้ครูทุกคนนำไปออกแบบการเรียนการสอน มีการ
วางแผนร่วมกันทั้งสถานศึกษา

เป็นหลักสูตรที่ครอบคลุมภารงานการจัดการศึกษาทุกด้าน
ของสถานศึกษา

หลักสูตรสถานศึกษาและหลักสูตรแกนกลาง?

1. ความสัมพันธ์

- หลักสูตรแกนกลางใช้เป็นฐานแนวคิดสำคัญในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

2. ความแตกต่าง

- หลักสูตรสถานศึกษาและหลักสูตรแกนกลางมีความแตกต่างกันในด้านวัตถุประสงค์

ความแตกต่างด้านวัตถุประสงค์ หลักสูตรสถานศึกษาและหลักสูตรแกนกลาง?

1. หลักสูตรสถานศึกษา

หลักสูตรสถานศึกษาประกอบด้วยการเรียนรู้ทั้งมวลและ
ประสบการณ์อื่น ๆ ที่โรงเรียนแต่ละแห่งวางแผนเพื่อพัฒนานักเรียนของตนเอง

2. หลักสูตรแกนกลาง

มีวัตถุประสงค์ คือ

- 2.1 เพื่อสร้างสิทธิการเรียนรู้
- 2.2 เพื่อสร้างมาตรฐาน
- 2.3 เพื่อส่งเสริมความต่อเนื่องและความสอดคล้อง
- 2.4 เพื่อส่งเสริมความเข้าใจสาธารณชน

**กระบวนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
ของประเทศไทย**

1. การเตรียมความพร้อม

- สร้างความตระหนัก
- พัฒนาบุคลากร
- แต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษา
- จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศ
- จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ

ฯลฯ

2. จัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษา

- วิเคราะห์ข้อมูล
- กำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย
- กำหนดคุณลักษณะ
- กำหนดโครงสร้างหลักสูตร
- จัดทำสาระ ผลการเรียนรู้/ตัวชี้วัด
- จัดทำคำอธิบายรายวิชา
- จัดทำหน่วยการเรียนรู้
- จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

ฯลฯ

3. วางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร

- สร้างบรรยากาศการเรียนรู้
- จัดหา สื่อที่ใช้ ทำ พัฒนาสื่อ
- จัดกระบวนการเรียนรู้
- กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
- วัดประเมินผล
- แนะนำ
- นิเทศ กำกับ ติดตาม
- วิจัยเพื่อพัฒนา

ฯลฯ

7. การปรับปรุง พัฒนา หลักสูตร

6. การสรุปผลการดำเนินงาน

5. การนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล

4. การดำเนินการใช้หลักสูตร

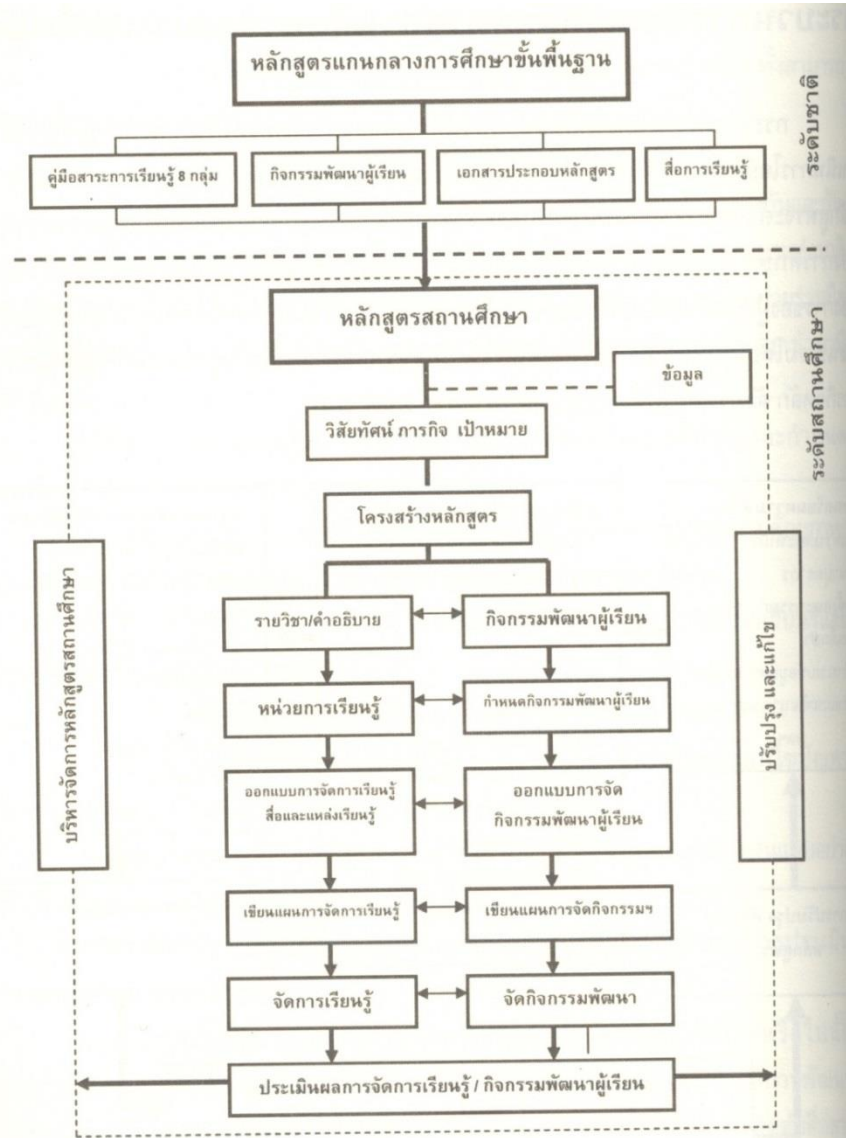
แผนภาพ กระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา

(กระทรวงศึกษาธิการ, 2545, 3-4)

**การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
ให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง**

การจัดหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ภาพที่ 24 การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้น “อาเซียน” และการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับ “อาเซียน”

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ
02-2885778, 081-7139388

หลักสูตร
สถานศึกษา

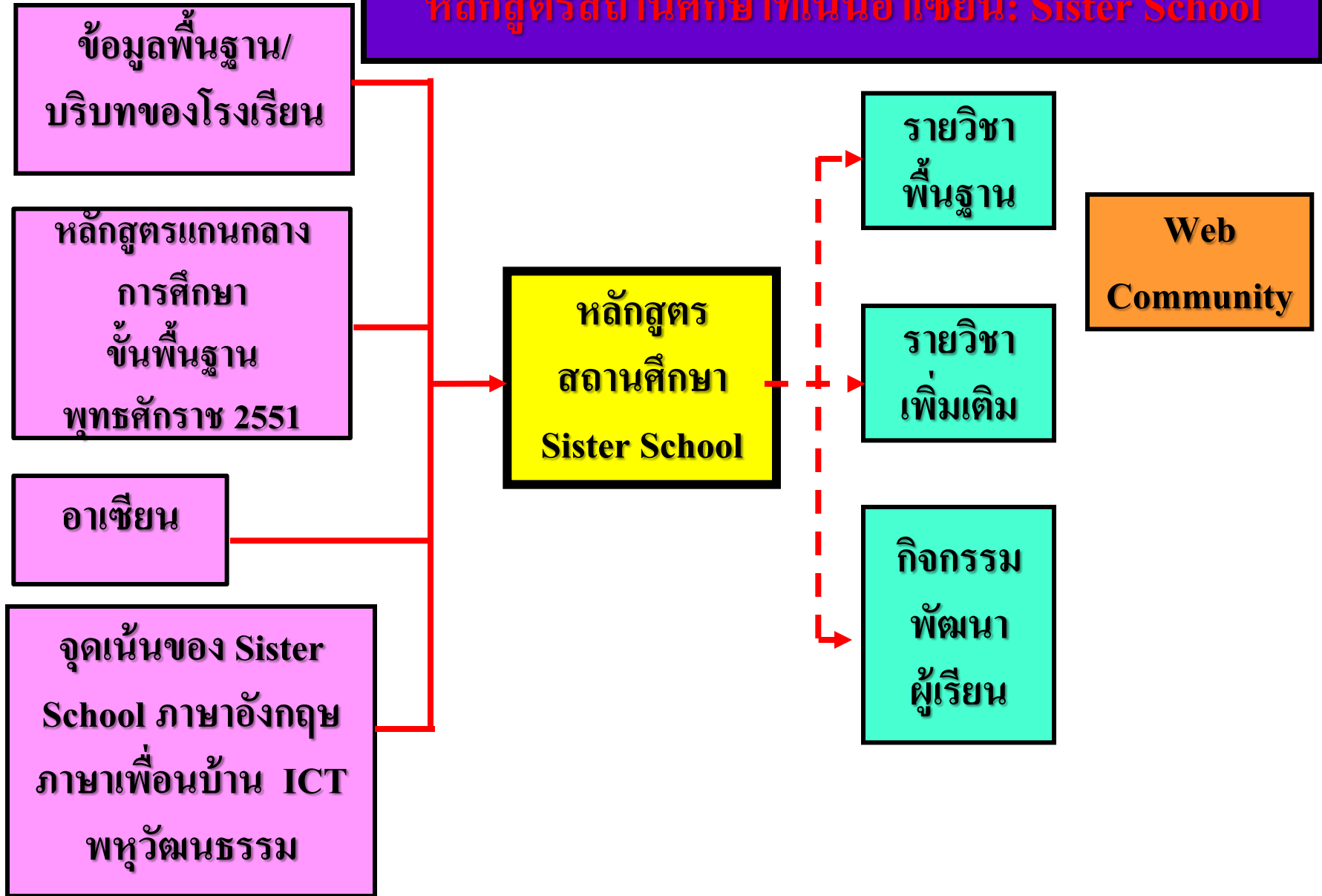
จุดเน้นคุณภาพผู้เรียน จุดเปลี่ยนการปฏิรูปการศึกษาไทย

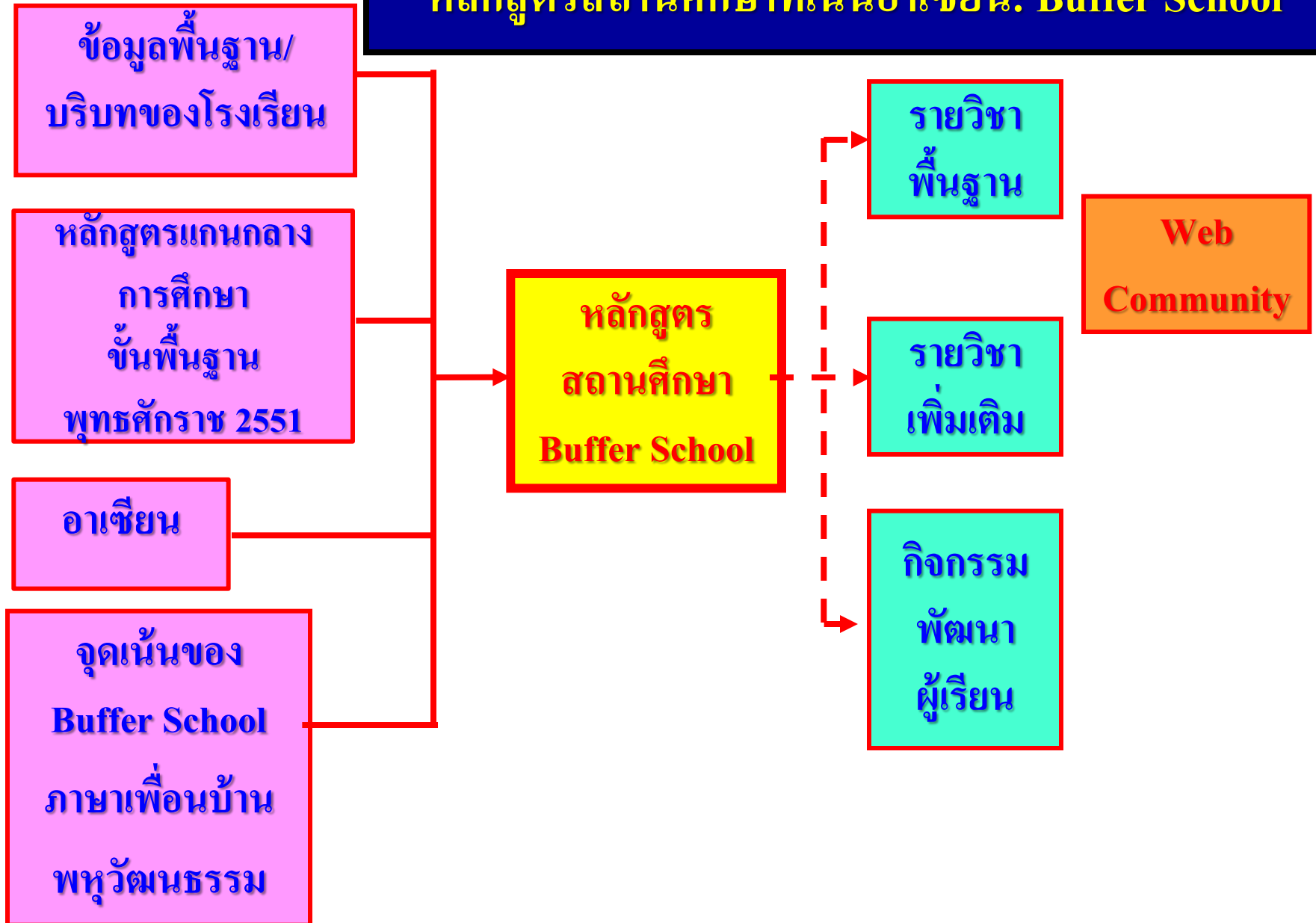
จุดเน้นของ สพฐ. ปี 2554

ข้อที่ 8 “นักเรียน ครู และสถานศึกษาได้รับการพัฒนา
เตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community)”

หลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นอาเซียน: Sister School

หลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นอาเซียน: Buffer School

การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ที่เน้นอาเซียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

หลักสูตรสถานศึกษา

- ส่วนนำ (ความนำ วิสัยทัศน์โรงเรียน สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์)
- โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา (โครงสร้างเวลาเรียน โครงสร้างหลักสูตรชั้นปี)
- คำอธิบายรายวิชา
- กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
- เกณฑ์การจบการศึกษา

รายวิชาพื้นฐานที่บูรณาการ
อาเซียน

รายวิชาเพิ่มเติม
ที่เน้นอาเซียน

กิจกรรม
พัฒนาผู้เรียน
ที่เน้นอาเซียน

อาเซียน

องค์ความรู้เกี่ยวกับอาเซียน

- ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับอาเซียน
- ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับประเทศสมาชิกอาเซียน
- วิถีชีวิต/พหุวัฒนธรรม
- ประชาคมอาเซียน กฎบัตรอาเซียน

ปัญญาอาเซียน

- ประเด็นสำคัญที่เกี่ยวกับอาเซียน เช่น พลเมือง สิทธิมนุษยชน ประชาธิปไตย ประวัติศาสตร์เชิงบวก สันติศึกษา สิ่งแวดล้อม การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สุขภาพ การค้าเสรี ฯลฯ
- สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

ทักษะ/กระบวนการ

- การใช้ภาษาอังกฤษ ภาษาเพื่อนบ้าน
- การใช้ ICT
- การคำนวณ การให้เหตุผล
- กระบวนการคิด การวิเคราะห์ การสร้างสรรค์ กระบวนการกลุ่ม การแก้ปัญหา การสืบสอบ การสื่อสาร การสร้างความตระหนัก

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- มีทักษะชีวิต
 - กล้าแสดงออก
 - เอื้ออาทรและแบ่งปัน
 - เข้าใจตนเองและผู้อื่น
 - ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล
 - common values
- ฯลฯ

การจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียน

เพื่อพัฒนาเยาวชนไทยมีความพร้อมในการเป็นสมาชิกที่ดีของประชาคมอาเซียน

สามารถติดต่อสื่อสารและอยู่ร่วมกันได้บนพื้นฐานของความเสมอภาคและผลประโยชน์ร่วมกันในการเสริมสร้างความมั่นคงในด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และวัฒนธรรมของภูมิภาคอาเซียน

การออกแบบการจัดการเรียนรู้ ด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ

กำหนดเป้าหมายในการเรียนรู้:
ตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้

กำหนดการวัดและประเมินผล: ภาระงาน/ผลงาน
การประเมินและเกณฑ์

วางแผนการจัดการเรียนรู้:
กิจกรรมการเรียนรู้

แนวการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียน

- จัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ เปิดโอกาสให้นักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้
- จัดการเรียนรู้โดยใช้การบูรณาการ
- จัดการเรียนรู้ที่มีความยืดหยุ่น ปรับเปลี่ยนกิจกรรมได้ตามความเหมาะสม
- ใช้กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิด กระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการสร้างความตระหนัก กระบวนการสื่อสาร

แนวการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียน

- ออกแบบการจัดการเรียนรู้ โดยเลือกใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอน สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลที่หลากหลายตามสภาพจริง
- จัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดี เพื่อความเป็นพลเมืองที่ดีในประชาคมอาเซียน

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

- เอกสาร หนังสือ ตำรา นิตยสาร วารสาร หนังสือพิมพ์ วรรณกรรม วรรณคดี
- เรื่องราว เหตุการณ์
- เพลง เกม การละเล่น
- ธงชาติ ลูกโลก แผนที่ แผ่นพับ บัตรคำ บัตรภาพ ป้ายนิเทศ
- ของจริง ของจำลอง
- Website, Internet, Facebook, Web Community, E-book, CD, DVD etc.
- สถานที่ต่างๆ
- บุคคลต่างๆ

ฯลฯ

Website แนะนำ

<http://www.15thaseansummit-th.org>

http://www.15thaseansummit-th.org/thai/asean_documentary.php

http://www.15thaseansummit-th.org/thai/asean_discovery_cartoon.php

<http://www.aseansec.org>

<http://www.dtn.go.th>

<http://www.thaifta.com>

<http://en.wikipedia.org/wiki/ASEAN>

<http://www.mfa.go.th/web/1650.php>

<http://www.thaigov.go.th/eng/index.aspx>

<http://www.mfa.go.th/web/2630.php>

<http://www.tourismthailand.org/>

ศูนย์อาเซียนศึกษา

- ศูนย์อาเซียนศึกษา ในโรงเรียน Education Hub 14 โรงเรียน
- ศูนย์อาเซียนศึกษา ในโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน: Spirit of ASEAN 54 โรงเรียน
 - * โรงเรียน Sister School 30 ศูนย์
 - * โรงเรียน Buffer School 24 ศูนย์
 - * โรงเรียนเครือข่าย ตามความพร้อม
- ศูนย์อาเซียนศึกษา ในโครงการการพัฒนาการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ASEAN FOCUS 14 โรงเรียน

Individual Work

จากการศึกษาการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
ให้ น.ศ วิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาของ
สถานศึกษาที่ตนเองสังกัดตามหัวข้อที่กำหนด และ
จัดทำเป็นรายงาน นำเสนอด้วย PowerPoint
พร้อมกับส่งไฟล์รายงานและPowerPoint
มาที่ beau4618@gmail.com

SSRU.ac.th

Live like you will die tomorrow,
learn like you will live forever.

ใช้ชีวิตเหมือนมันจะสิ้นสุดลงวันพรุ่งนี้,
เรียนรู้ให้เหมือนชีวิตจะไม่มีวันจบลง.

